

Naša Sloga izlazi svaki 1 i 16 dan mjeseca, i stoji s poštarinom za cijelu godinu 2 f. a za kmeta 60 novč. razmjerno za pol god. 1 f. a za kmeta 30 nov. Izvan carevine više poštarina. Pojedini broj stoji 6 novč.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ *Nar. Post.*

Oglasi se primaju po navadnoj cieni. Pisma neka se šalju platjene poštarin. Nepodpisani se dopisi neupotrebljavaju. Dopisi se nevrataju. Uredništvo i Odpravnietvo nalazose *Via Capuano N.º 1969-1.*

Godina III.

U Trstu 16 Marča 1872.

Broj 6.

Pogled po svietu.

U Trstu 15 Marča.

Kako neimamo prostora nego malo, tako se nemožemo ni ovaj put nego u kratko porazgovoriti s našimi čitateljji. Pa, istinu reći, i neima tih velikih novostih, da se mnogo razgovaramo, jer ako rećemo, da iz nagodbe s Poljací neće bit najbrže ništa, to smo po kazivanju novinah rekli sve, što se iz Beča doznaje.

Nego, ako neima novostih s ovu, to jih ima s onu stranu vode Litave, i to takvih, iz kojih bi se još moglo svašta poroditi. Magjari se tamo posvadiše medju sobom, pak već ni samo ugarsko ministarstvo nezna, što će ni kako će, da jih umiri i ukroti. Vlada bijaše naime predložila saboru, da se pravo izbornoštva pomakne na viši porez, da se tim umanjí broj izbornikah; povrh toga htjaše, da se biraju zastupnici, ne za tri kao do sada, nego za cijelih pet godinah. Al i tamo ima duševnih ljudih, koji su se tomu u saboru oprli; pa hoće, akoprem su u manjini, da to na svoj način preprieće. A taj način jest, u saboru u taman govoriti dotle, dokle izteće uređeno vrieme, da se sabor zatvori, da takó saborska većina nestigne glasovati za vladin predlog.

Ni u Zagrebu nestoje stvari bolje, nego u Beču i u Pešti. Novi banski namjestnik, g. Vakanović, izdao je na hrvatsko činovništvo okružnicu, u kojoj mu pred izbori strogo naglasuje svetost zakona. Ali, ako igdje na svietu, to se nemože govoriti u Hrvatskoj o toj svetosti, gdje je od 67. godine sve pusto i nezakonito. Najnovija pako nezakonitost jest ta, da bi se imao sabor sastati tri mjeseca poslje svog raspusta, a još se ni sad nezna, kad će bit zanj izbori. Izviše vlada troši i gospodari već godinu i više danah proti očiti zakonu bez ikakva zemaljskog proračuna. U Hrvatskoj bi dakle reći, da zakon nevezé velike gospode, nego samo prostaka i seljaka. Pa još se ta velika magjarska gospoda u Hrvatskoj nećemu nadaju i od zakona i od naroda!

Iz ostalog se svieta čuje, da je Njemačka sklopila s Italijom savez, a o tom ministar Andrassy da ni nezna! Na predlog Bismarkov, njemački su zastupnici zaključili, da se svećenstvu uzkrati nadzorništvo nad školami. U Španjolskoj mladomu kralju Amedeu neće najbolje, pak bi se moglo dogoditi, da se vrati k otcu u Italiju. U Franceskoj skrbe, kako će izplatiti Niemcem i treći milijard, da se jih oproste. Sva je nada da će Francezi najposlje uviditi, da im neima spasa nego u republici.

Obćinski zakon istarski.

(Dalje)

Dosad smo u kratko razložili: 1. što je občina; 2. tko je obćinar ili član občine; 3. što je obćinsko zastupstvo; 4. koja su prava i dužnosti občine; a 5. koja su prava i dužnosti obćinskoga zastupstva. Sad bi imali govoriti: 1. o pravu i dužnostih obćinskoga odbora ili junte (*deputazione comunale*); 2. o upravljanju obćinskoga imetka i o obćinskih prirezih (*addizionali*); 3. kako mogu i više obćinah zajedno obavljati svoje poslave; i najposlje 4. komu pripada pravo nadzirati občine i njihovo djelovanje. I tim bi bio svršen prvi diel našega obćinskoga zakona. Nego ominjuć, ove četiri zadnje

točke (punti), o kojih mislimo poznije govoriti, prelazimo danas na drugi diel zakona. Taj nas diel prije svega učí, tko izabira obćinske zastupnike; onda koga, kako, kada i gdje. Evo ga.

Tko su izbiratelji? Izbiratelji su oni obćinari, koji imaju pravo (dirít) izabirati obćinske zastupnike. A to pravo imaju svi oni obćinari, austrijski državljani, koji od svojega u obćini imetka, ili trgovine plaćaju mimo prireza barem 1 f. izravna poreza (štibre ili davka). Mimo poreza i prireza, broje se nadalje medju obćinare: svećenići ili popovi, službujući u obćini; e. k. činovnici ili impiegati; doktori, to jest liečnici, odvjetnici itd.; najposlje, stalni ravnatelji i učitelji srednih i pućkih školah, nalazećih se u obćini. S druge pako strane neimaju prava izabirati zastupnikah oni obćinari, koji su bili odsudjeni poradi kakva zloćinstva, kao takodjer ni oni, koji se poradi zloćinstva još pod izrogom nalaze. Neimaju, nadalje, toga prava one osobe, koje su bile odsudjene poradi kradnje, prevarstva, ili neviernosti, kao ni njihovi sukriveci. Izbiratelji moraju na birališće glavom doći, to jest, osobno; samo u nekojih riedkih prigodah jest dopušćeno birati i kroz ovlašćenika ili prokuratura. No ovlastit se nemože nitko, tko nije ujedno i izbiratelj; ovlašćenje pako valja samo onda, kad je zakonito učinjeno.

Tko je izbiratelj, taj je već radi toga i izberiv, to jest, može bit izabran za zastupnika i za njegova zamjenika (sostituto), samo ako je navršio 24 godinu, te podpuno uživa svoja gradjanska prava. No nemogu bit izabrani oni, koji se nahode u kakvoj obćinskoj službi, to jest, koji su obćinski činovnici. Ona oni, koji uživaju kakvu podporu iz aboženjačke blagajne. Tada oni, koji što duguju obćini, ili kakvom obćinskomu zavodu, pak su spori ili lieni u plaćanju. Najposlje oni, koji nisu dali računa od svojega upravljanja obćinskim imetkom. Povrh toga nemogu bit izabrani, izvan već gori napomenutih odsudjenih zloćinacah i prestupnikah, ni oni obćinari, koji su učinili bilo kakvo zloćinstvo, bilo kakav prestup iz pohlepnosti za nepoštenim dobitkom, ili su na koj drugi način mrzko zagriješili proti javnoj ćudorednosti. Na koncu oni, koji su bili protjerani iz kakve javne službe poradi pohlepnosti za nepoštenim dobitkom.

Kad se imaju obaviti novi izbori obćinskih zastupnikah, tada je dužnost Naćelnikova ili Glavarova, popisati sve izbiratelje polag poreza, što plaćaju. Na temelju poreza diele se onda izbiratelji na tri, il na dva izborna razreda. Izbiratelji mimo poreza i prireza, kao što su svećenići, liečnici, učitelji itd., spadaju u prvi izborni razred. Svaki razred bira jednak broj zastupnikah prama broju cieloga zastupstva. Naćelnik je dužan prirediti izborne imenike ili liste za svaki razred napose (obsebe). Ti imenici moraju bit javno izloženi u obćinskoj dvorani ili sali ciel mjesec danah prije izborah, da jih može svaki obćinar kad i kako ga volja viditi i pregledati, zato se mora to dati proglasom obćini na znanje. Ona je svakomu obćinaru, komu se što krivo vidi, slobodno za vrieme osam danah pritužiti se na to pismeno, il ustmeno. Učinjene pritužbe izpituju se od odredjena za to povjerenstva ili komisije, koja sastoji od Naćelnika ili Glavara i od četiri zastupnika, koji su dužni stvar pregledati najdalje u tri dana. Tko nebi bio zadovoljan odlukom tog povjerenstva, tri mu dana stoji na volji, pritužiti se e. k. kotarskoj oblasti, pak što ona odluči, to valja, jer se nemože dalje prizvati (apelat). Osam zadnjih danah pred izbori nesmi se ništa po-

praviti na izbornom imeniku. Naposljedku, poziv na izbore mora se proglasiti osam danah prije, pa kazati, gdje, u koji dan i u koju uru hoće početi biranje pojedinih razredah, i koliko ima svaki izabrati zastupnikah. U budućem ćemo broju govoriti o samom glasovanju, pak onda o izboru občinskog odbora.

(Sliediti će.)

KAKO DA SE SADI KRUMPIR,

polag Gülichova naputka.

Tko zna, od kakve je koristi krumpir, ne samo za kmeta, nego i za obrtnika, moći će procieniti i škodu, što ju krumpireva bolest uzrokuje. Krumpir mnogim kmetom i građjanom daje hranu, obrtnikom pako to, da oni iz njega gotove žest ili tako rečeni spiriti, kartu krute iliti kolaju. *Novice* su već više puta progovorile o Gülichovu naputku, pa je i iskustvo u najnovije vrijeme potvrdilo, da to nije stvar prazna, nego vriedna, da se poprimi. U tu ćemo svrhu i mi, da upotriebimo ono, što su već o toj stvari *Novice* više puta javile.

Gülich je posjednik u svjernoj Americi, blizu mjesta Utika. Neutrudno i velikom strpljevostju je on izkušao kroz *dvadeset* godinah krumpir saditi, te iznaći, što da je uzrok krumpirovoj bolesti. U Holstajnu grozno se je ta bolest širila; vlada je pozvala Gülicha i to zato, da bi on tamo polag svojih vlastitih iskustvah krumpir sadio, i to na oči jednog povjerenstva iliti komisije, koja bi u to vrijeme imala dobro paziti, hoće li se po Gülichovu naputku sadjeni krumpir ponesti. To iskustvo pokazalo, da je ono ljeto vas ostali krumpir tamo sagnjio, a da se krumpira, što ga je Gülich posadio, bolest nije primila.

Gülich se je kroz *dvadeset* godinah vrlo trudio, da spoznade krumpirevu narav, te zakone njegova rastja sve od vremena, kad se u zemlju posadi, pa dokle dozrije. Pravo govori Gülich, kada tvrdi, da se nikakvim sadom tako neumno nepostupa, kao uprav s krumpirom, koji se tako sadi, kao slučajno u zemlju padne, negledeć na to, ima li nema li dosta zemlje, i još se na komadiće iliti kušičice reže kao da nebi jedan s drugim u nikakvoj svezi bili. Gülich je u svojih dugotrajnih iskustvih jedino svoj razum pitao i naravski zakon sliedio, pa na takvom je putu do toga prispio, da svietu razjasni, što je pravo, što li krivo kod sadjenja krumpira. Gülich je svoje postupanje o sadjenju krumpira napisao u knjižici, koju je pod imenom *Der Kartoffelbau* godine 1868 na svjetlo dao.

Pravila u toj knjižici su sljedeća: 1. Krumpir neka se sadi ciel i s okom iliti pupkom posgoru. — 2. Gnoj neka se tako postavi, da samo krumpirovo korenje može do njega, pa i tako da se mladi krumpirići njega nedotaknu. — 3. Krumpir neka se sadi, što je na svietu redje moguće, i što je deblji, to još redje. — 4. Krumpir se ima tako saditi, da se njegovo korenje ne dotakne vode u dubini, nego neka bude malo više od dna razora. — 5. Kada se struk (krumpirovica) doli obraća, ima se nastojati, da svaki svoj prostor ima, — 6. Bolni krumpir se mora što brže nadomjestiti krumpirom, što se je iz sjemena*) pridjelao. (Po Slov. Gosp.)

Podravci, pozor!

Lani smo izabrali za naše zastupnike gg. Bubanovića i Berutu. A i ostala braća naša, seljaci, zanatlije (meštri) sa duhovnimi pastiri i ostalom gospodom, koja s nami jednako dobro za domovinu i narod hrvatski misle, jesu u cijeloj Hrvatskoj i Slavoniji, s malom iznimkom, same narodnjake t. j. poštene Hrvate izabrali za narodne zastupnike.

To nebijaše Magjarom i našim domaćim izdajicam po volji, jer sadanja magjarska vlada netrpi u našem saboru slobodne zastupnike, već samo roblje hrvatsko, slipeo oružje magjarske samovolje. Zato su triputa sabor odgodili, a najposlje otvoreni samo zato razpustili, jer su znali, da naši zastupnici neće

plesati, kako su plesali Rauchovi jopci; a ja vam seljanom, poljodjelcem, nekdašnjim kmetom, mojoj brati, kažem, nemojmo za volju božju i radi svoje kože, nigdar više druge izabirati, nego one iste narodnjake, koje smo lani, najme Hrvate, koji s nami jednako misle i žele, t. j. koji su sa narodom jednoga srca i jedne duše, koji se bore za slavu domovine hrvatske i za slobodu naroda.

Ako domovina naša neima u svietu poštenja, neimamo ga niti mi pojedinci; ako čitav narod nije slobodan, nije niti pojedinae, već je rob i sluga tudjinca.

Ako nebudemo gospodari u našoj kući, propali smo. Kako mora propasti pojedina kuća, kojom neupravljaju domari, već tudjenae, tako mora propasti i narod, koj nije goso u svojem domu.

Ako budemo imali na saboru za zastupnike izrode, t. j. Madjarone, samo golo magjarsko orudje, teško da ćemo se osloboditi od davanja gornice i lukna; neće nas svaki pravo vinotočja zadobiti, nit ćemo tako brzo zemlje, spašnike i vinograde natrag dobiti.

Ako budemo imali onakove zastupnike, kakove smo imali kroz tri godine na Rauchovu spravišću, nećemo se dočekati zakonah, koji bi bili na našu korist iliti hasan, na oplomenjenje srca i duše naše. Živi dokaz tomu jest spomenuto spravišće, koje nijedan zakon nestvori na polakšicu našu, već samo na propast nas seljanah, n. p. zakon o zadrugi i diobi.

Za vrijeme Bachove (njemačke) samovoljne vlade, vikali su Magjari, a bogme i mi Hrvati među ostalini najviše na nezakoniti samovoljni porez (štibru), pak što su Magjari i njihova braća Magjaroni napravili? Ne samo da su zadržali samovoljne namete, već su i ovo znatno povisili, a jošte k tomu i druge svakojake naprtili; a to ne na našu hasan, već Magjarah, kojim su zastupnici Rauchova spravišća naš novac i našu krv predali.

Kada su htjeli potrošarinu i od vina tja na ladanju u Hrvatskoj upeljati, (najme daću od svakoga vedra vina, pili ga sami ili prodali), tko se tada za narod zauzeo, tko je narod branio od ote nevođe? Možebiti poznati ortaci, koji sada narod kvare? Jok vala, već kako mi se pripoviedalo, ludbrički župnik, koj je zajedno sa Gjurom Safarićem, za onda načelnikom občine ludbričke, braneći istu občinu proti novomu nasilnomu, odurnomu nametu, obranio cieti narod hrvatski od ote nove kuge. Radi česa njega narod izabra god. 1861. zastupnikom na saboru hrvatskom, u kojem među ostalim bijaše stvoren zakon samouprave naše, temelj slobode naše, najme § 42. koj kašnje Rauchovi sluge pogaziše.

Iz toga vidite, draga braćo Podravci, tko je vjera, a tko li nevjera. Sada bi nas opet rado prevariti, svakojakimi lažmi i obećanji zasliepiti, opajati i novci zavadjati; i ako to sve nebi koristilo, grožnjami nas strahovati, najme da ćemo vojnice dobiti na eksekuciju, da će občinski starešine i prisežnici službu izgubiti, dapače da će biti župljani iliti farnici kažnjeni, ako budu svoje duhovne pastire pohadjali, ako nebudemo onakove izbornike i zastupnike izabrali, kakovi su bili mameluci razhana Raucha, koj je htio Posavce u lounsko-poljskih kalužah utopiti, a ostali narod sa dragom limitosolju nasoliti.

Ali, drago braćo, nemojmo ništa više vjerovati starim i novim krvnikom roda našega. Sve je to laž, što oni laju, samo bi nas rado pokvariti i prestrašiti, da nebiramo lajnjske zastupnike.

Da Magjaroni postignu svoju svrhu, osnovaše nove novine, kojimi hoće, da nas na krivi put navedu! A te su novine „Narod“, od kojih se još u Hrvatskoj nije nepatriotičnijih čitalo. Govori se da su nagovorili i nadbiskupa našega, da im pomogne te novine uzdržavati, koga su nastojali i na to napeljati, da svoje svećenstvo prisili iznevjeriti se svojim ovcam, i svojemu narodu; ali je on radje, kao što se to po novinah čita, ostavio nadbiskupsku stolicu, nego da si okalja dušu ovakovim odurnim griehom.

U obće moramo se čuvati od oniuh, koji nas huškaju (puntaju) proti popom; jer ljudi, koji to čine, jesu naši najveći neprijatelji.

Ovi, najme Magjaroni, samo zato napadaju na naše

*) Sjemo se dobiva kao iz pomidori, a sije se kao i repa.

vriedno hrvatsko svećenstvo, jer ovo neprestance i bez svakoga straha brani i čuva nas od kuge magjaronske. Ovi naši duhovni pastiri su najveći trn u očijuh gadnih izrodah naroda našega. A buduć znadu, da nikad neće iz nas napraviti pusto roblje magjarsko, da nemogu do temelja domovinu i narod naš upropastiti (zatrti), da postanemo slični, to jest, jednaki našoj nesretnoj braći Slovakom u Ugarskoj, dokle budemo imali vjeru i zaufanost u naše duhovne pastire. Zato nijedan način (sredstvo) nije njim tako oduran, da ga nebi upotrebili, samo da svoj gadni cilj dostignu t. j. da nas odbiju od naših duhovnih pastirah.

Nitko na svijetu nemože nam većega zla učiniti, nego li ovi poturčenjaci roda hrvatskoga; a kako to? Ovako: naš narod, osobito negdjašnji kmetovi, mi siromasi, već puno vjekovah podnašamo svake vrsti zla, pak čekamo trpljivo dan oslobođenja od naših mukah, naših suzah i gorke nevolje naše. Ako se kadkada i dogodilo, da nam se je pružila kakova polakšica jednom rukom, odmah se drugom rukom naprtilo na nas dvo-trovrstno veće zlo; radi česa već odayna bi bili zdvojili o boljoj našoj budućnosti, da nemamo još te žive vjere u Boga, da će nam jedanput pomoći. Nu i ovu vjeru u Boga hoće neki ljudi da iztrgnu iz duše naše, jer ove vrsti ljudi misle, ako odvratimo narod od svojih duhovnih pastirah, ako utrnemo vjeru i zaufanost puka u svoje svećenstvo, t. j. ako puk razdružimo od duhovništva narodnoga, lahko nam se tada pukom igrati, možemo ga onda voditi, kamo nas je goder volja.

Zato, Podravci, birači i izbornici! ustanimo na noge ju-načke kao pošteni Hrvati, ter nedajmo se zavesti od izrodah naroda; odgovorimo jim, da se neka nose od nas, da jim mi ništa nevjerujemo, da nećemo ništa znati za vladine kandidate, Somogjia i Klemenčića, a baš za nijednoga koj u magjaronski rog puše, već samo da hoćemo složno Bubano-vića i Berutu na novo birati.

Da bi sadanja vlada narodna bila, i mi bi glasovali za vladine kandidate; ali sadanja vlada nije narodna hrvatska, već magjarska; jer mora plesati, kako magjarska vlada i sadanji sabor magjarski svira.

Samo od nas sada visi bolja budućnost cieloga naroda hrvatsko-srbskoga, najme ako budemo kao čestiti muževi, mi birači i izbornici, (t. j. sav puk) ustali kao jedna duša na obranu poštenja domovine i narodne slobode; a to će biti, ako *jednoglasno* budemo birali narodne kandidate, a baš nijednoga vladina. Ovim načinom postati će sav narod slobodan, a kroz slobodu i zadovoljan. Mi birači moramo našim izbornikom naložiti, da svaki mora samo narodnomu kandidatu svoj glas dati; a tko tako neučini, da ćemo ga izdajicom domovine proglasiti.

Birajući pako same narodnjake, najme Hrvate, koji su za čast svoje domovine i slobodu naroda odlučili sve žrtvovati, imetak, službu, te isti život — makar se deset putah raspustio sabor — venđar ćemo cilj naš polučiti, jer će najposlje Magjari morati Hrvatom popustiti, te privoliti, da budemo već kada tada u svojoj kući svoji gospodari.

Bolje je za nas i nikakov sabor, nego sastavljeni zastupnici, koji su odvisni od magjarske milosti ili pak zakleti neprijatelji roda i doma našega; ovi bo zastupnici bi opet osnovali samo takove zakone, koji smieraju na našu svu to veću propast i sramotu, kakav nap. bijaše o izsušenju lonjskog polja. Bolje je novee netrošiti na sabor i narod nemučiti novimi izbori, nego li sabor imati, koj nebi htio ili pak nesmio raditi za materijalni i duševni napredak naroda. Zato, braćo mila, neka sviuh nas bude jedna rieč ili devisa: ili **sabor sastavljen od narodnjakah, ili nikakov.** Ako nesmijemo slobodno po našoj volji i osvjedodočenju birati, čemu onda sabor?

Vaš brat Svibovčanin.

D o p i s i.

Iz Beča.

Vi se mućite i trudite, da očuvate svoj narod od propasti, a možebit da ni neznate, što se ovdje i u Istri na tilho proti njemu snuje.

Kako doznajem iz sasvim pouzdanâ izvora, vaša se niža gimnazija pazinska ima pretvoriti u gimnaziju realnu, te otvoriti početkom dođduće školske godine. Iz vaše pokrajinske blagajne hoće se na nju trošiti 1500 l. na godinu. Povrh toga, iz iste se blagajne ima smagati za nju kuća i stan za njezina ravnatelja, kao takodjer sve one stvari, koje trebaju u školi. Za sve ostalo da će skrbiti vlada. Vi ćete, dakako, uzkliknuti, pa reći: Nikad bolje, ta to je već od vajkada i naša živa želja! Jest, i vaša je to želja, al ipak neće bit po volji ni vam, ni vašemu u Istri narodu. Jer vam imam dodati, da će vam to bit talijansko rasadišće. Vašim susjedom nije dosta, što imaju već u Kopru jednu gimnaziju, a u Piranu jednu realku u svojem jeziku, nego im se evo shotjela baš u Pazinu i druga da vas mogu što laglje i što uspješnije talijančiti, a kako vidite, ne svojim, nego i vašim trudom i mukom. Tim vidite, ako vaši zastupnici u carevinskom vieću i muće, da ipak nešto rade za vašu krasnu domovinu. Istina, da nepitaju od vlade za to, što su po njezinoj volji glasovali, ni železnica ni drugih polakšicah; jer misle, samo noka se jednoč sva Istra potalijanči, to drugo će joj sve Bog dati.

Čujem, koliko je bio vaš pokrajinski školski Nadzor-nik, g. Zarić, mržen, kad je ono u Istru došao, toliko da je sad ljubljen i pažen od talijanske stranke, jer da joj ide na ruku u svem i svačem, što se školah tiče. Najviše da je o-molilo toj stranki to, što je tobože rekao, da u Istri nemože bit ni govora o kakvih slavenskih, nego jedino o talijanskih školah. Vidi se, da je g. Zarić baš izvrstan podagog! Čujem, nadalje, da se sad u Istri i o tom radi, da se vaš istarski sabor s tršćanskim sdruži. Već da su razaslati pozivi na sva gradska zastupstva, da se slože i u tu svrhu učine prošnju, kamo treba, pa da to ide da nemože bolje. Dodajte tomu talijanske pravoslavne nauke, što da se imaju otvoriti u Trstu za vaše Primorje; pa recite, ako možete, da se ovdje u Beču i tu u Istri ništa neradi — za skoro i konačno potalijan-ćenje tih vaših krajevah. Nemojte se tomu čuditi, jer morate znati, da sva sadanja politika neide na drugo, nego kako će se najlaglje jedan narod kroz drugoga u kozji rog utjerati. A to će trajati sve dotle, dokle se Slaveni medju sobom neslože.

Franina i Jurina.

Ju. Ala ma da sadašnja hrvatska vlada skrbi, kako bi pomogla gladnim i lačnim u Hrvatskoj i Slavoniji.

Fr. Bravo da skrbi, zato je poslala soldati, da od kuće do kuće štibru pobiraju!

Ju. Trubilo, kakvu štibru? Ono je lemozina*) za uboge!

Umjetnost.

GUNDULIĆEVO POPRSJE.

baš umjetno izradjeno u monumentalnom stilu iz sadra te mjedoliko pobojadisano, može se dobiti u Trstu za samih 25 f. bez svakog drugog troška budi u ime odpremarine budi u ime vozarine, i to kod gospodina: *Stanislao Florio, via Majolica, in Trieste.* Ovo je djelo poznatog već i našim čitateljem mladog umjetnika, Ivana Angjelovića-Rendića Dalmatinca, što se u Italiji neobičnim uspjehom uči kiparstvu. Evo liepe prigode našim gospodskim obiteljim, narodnim zavodom, Čitaonicam itd., da baš narodnim uresom i u narodnom duhu ukrase svoje narodne dvorane. Jer što je za Jugoslavena krasnije od uspomjene Ivana Gundulića, što je narod proslavio svojimi neumrlimi pjesmami, a s druge strane što rodoljubivije, nego na taj način pomoći tomu mladiku, da uzmogne nastaviti svoje nauke sada u Florinci i Rimu i usavršiti se u svojoj krasnoj umjetnosti? Mi se ušamo, da nismo ovoga zaman rekli onoj našoj braći, koji imaju, pak mogu.

*) Milostinja, almuštvo.

Različite vesti.

* (Profesor Sperano Nodilo), na glasu narodnjak, zahvalio se na netom podjelenoj časti zemalj. školskog savjetnika za Dalmaciju; i to kako se bečkim novinam javlja, zato što mu bijaše podijeljeno ovo dostojanstvo iza kako su dalm. zastupnici u Rajhsratu uz centraliste glasovali i s njimi se u ugovaranja upustili. Kamo sreće kad si naš narod više ovakovih sinovah imao!

* (Dobrovoljni prinesci) za od gladi stradajuće žitelje u Slavoniji i Hrvatskoj, mnogo utiču u ruke narodnoga odbora pod predsjedništvom grofa Nugenta. Do sada se već sakupilo preko 10000 f. i ova se svota ponajviše bezkamatno (bez interesa) porazdielila medju najsiromašnije žitelje. Magjaronski odbor sakupio do sada nešto više od 2000 f., pak se i od tud može vidjeti, za kojim stoji narod.

* (Nadbiskup zagrebački Mihálovics), koga su Magjari Hrvatom silom narinuli bili, da hrvatskomu svećenstvu narodna čustvo iz srca izkoreni, vidivši, da mu to za rukom poći nemože, ostavi biskupsku stolicu i ode u Ugarsku.

* (Čseha opet trebaju) za magjarske svrhe u Hrvatskoj, jer čujemo, da ide u belovarsku županiju, na mjesto oduštena narodnog ljubinca Trnskoga, kao povjerenik, da tamo nadoveže djelo, što je u hrvat. Primorju onako majstorski vodio. Osvjedočeni smo, da će u Belovarcih naći prave i žilave Hrvate.

* (Josip Mazzini), čuveni talijanski narodnjak i agitator već od godine 1821., preminuo je ovih danah u Pisi u Italiji.

* (Bugari su vlastita Patriarhu) zadobili i time se oslobodili od svojih grčkih gnječiteljah. Daj bože da se naskorom rieše i turskoga jarma, pod kojim stenju već pet stotinah godinah.

O P O M E N A.

Tko se želi upisati kao jednogodišnji član Društva sv. Jeromina u Zagrebu, pa za samih 50 nvč. dobiti sve knjige, koje će Društvo štampati tek. godine 1872. za svoje društvenike, neka nekasni, jer neima mu vremena nego do 31. tekućeg mjeseca ožujka.

Sa tršćanskog tržišća.

Ovaj put nemamo zabilježiti znamenitih promjenah u cijenah ovdašnje trgovine. Šenica, 116 $\frac{1}{2}$ tržila se po f. 7.8. 40—50 nvč., kukuruz pako po 4 f. 56 nvč. do 5 i 25 nvč. Ulje dalm. ist. zadržalo svoju cieniu od 34 f., isto tako kafa Rio i naša dalm. i istarska vina. Neoprana vinu cent f. 38—48, volovske kože f. 78—35, teleće f. 114, od janjaca dalm. 70—89 f. Maslo po 49 $\frac{1}{2}$ —50 $\frac{1}{2}$ f., mast 29—33 f., slanina 28 $\frac{1}{2}$ —29 f. cent. Tučeni domaći cugar cent po f. 24.

Kretanje austrijskih brodovah

od 1 do 15 Marča.

Dojadrili u — iz

Trst: Patrizio, Njukastla — Roma, Barica, Kustongje — Kraljevica, Lušnja — 2 figlie, Marsiljo.
 Alessandriju: Leda, Urin, Marsiljo — Civetta, Provido, Dante, Trsta.
 Anversu: Ricordati, Carlotta, Fanny, Karloforta — Figlia Penelope, Cernogmora.
 Bervik: Brasile, Ismaila.
 Bordo: Martin, Matusalem, Adelo Maria, Lea, Antonietta, Trsta.
 Bristol: Marietta G., Sulino.
 Carigrad: Madagaskar, Ortensija, Kardifa.
 Cet: Miloš, Paulus, Trsta.
 Dublin: Eber, Leda, Njujorka — Esau, Filadelfia.
 Dunkerk: Ricardo, Marjupolja.
 Falmut: Rosa, Armonia, Dario, Vesta, Odeso — Etea, Kostanceo.
 Genovu: Unico N., Marsiljo — Union, Salonica.
 Glasgow: Sava, Belfasta — Ugo, Odeso.
 Helvoet: Amelia, Njujorka.
 Hul: Hannus, Carigr.
 Kardif: Istok, Gluđestra — Carlotta, Bordo — Cott. Štuk, Korka — Marco primogenito, Carigr.
 Kork: Ann, Celestina, Odoso.
 Leit: Adamo, Azova.
 Limerik: Hennoch, Sofia, Odeso.
 Liverpul: 5 Re, Domingo.
 Marsilju: Elia profeta, Portsaida — Azov, Burgasa — Riforna, Garrucha — John George, Trsta.
 Trun: Amalia Angelica, Londonderry — Giano, Sligo.
 Voaisbeč: Orion, Kostanceo — Nuovo Nicoletto, Sulino.

Odjadrili iz — u

Trsta: Francika O., Anna M., Mimi, Masilju — Antal, Mida, Alma, Blandina, Mate, Cet — Camilla, Rošfort.
 Algira: Adria, Allica, Bona i Anversu.
 Belfasta: Luigi, Matanzas
 Buenoayera: Capriccio, Falmut.
 Carigrada: Vojvoda, Palermo — Barica P., Grazadio, Alessandro, Ero, Novi klas, Odesu — Hrabren, Dar, Angjelki, Moses Montefiore, Kork — Fa, Kostanceo — Tonino N., Samsun.
 Ceta: Celinje, Trst — Onore, Njujork.
 Darmuta: Casimiro C., Pietro, Anna S., Carigrad — Castor, Ales.
 Deala: Tom, Sagittario, Mercur, Trst — Jakob, Carigr.
 Dover: I dubrovački, Adrastea, Odesu — Figlio, Jean, Trst.
 Falmuta: Slavjanska B., Haver — Carmella, Fr. Kovčević, Sutampton — Romana, Hul — Padre, Leit — VIII dubrovački, Liverpul — Ludmila, Shisdam —
 Kardifa: Mita, Sinaj, Else, Nereo O., Rosina, Noe, Peppina, Carigr. — VII dubrovački, Manilju — Ana Lazarović, Trident, Trapano, Juno, Domenica, Amata P., Romano C., Trst — Amalia, St Vincenz — Nuova fama, Batum — IV dubrovački, Njujork — Ballasar, S. Tomas — Erre, Kri — V dubrovački, Genova — Danica, Brelonu.
 Kvistoven: Eber, Padre, Dublin — Mozarska vita, Seth, Nanc B, Iro, Odesu — Marga-

rita, Sutampton — Mercurio, Sligo — Osonjak, Nikolas, Leit — Nettuno, Malatel, Londru — Coietni dan, Montroso — Padre Stefano, Dublin — Genio, Šild — Crono, Londru.
 Leika: Istriana, Marte, Carigr. — Australia S., Zanto — Ifigenia —
 Liverpula: Obilič, Ariosto, Carigr. — Spirito, Medea, Trst.
 Lemleša: Fiat, Trst — Natan, Nikolajev.
 Londro: Diva Coiet, Niho, Njukastl — Jafet Montevideo.
 Marsilje: Giusto P., Giacomina, Voloscana, Carigr. — A. F. Luković, Kostanceo — Ljubezni I, Kurčulu — Sloboda, Nauta, Prudente, Kork — Divino, Morsinu — Giordano, Betzi, Ales. — Checco, Kartagenu — Nuova Armonia, Favorito, Alessandro B, Trst.
 Milforta: Slava B., Ivi, Elpi, Trst — J. J. Strossmayer, Odesu — Paolo, Polu — Vila, Jamaiku.
 Njukastla: Max, Jakin — Zator, Prijer — Idomeno, Trst — Nemosi, Mlotke.
 Smirno: Velimir, Dika, Maltu — Francesca, Trst.
 Šilda: Olimpo, Ales. — Rebeka, Njujork — Tare, Enos, Dunkrko za
 Svansesje: Sveti Vid, Polu — Elvira, Vis.
 Truna: Drago G, Civitavechia — Pinus Carigr. Giulia D., Napulj — Arfaskul, Njujork.

Dardaneli prošli — za

Gjurko, Adria, Dio filii, Falmut.

T è k N o v a c a h

polag Borse u Trstu od 1 — 15 Marča 1872.

NOVCI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	—
Carški dukati (cekinu)	5 33	5 31	—	5 31	5 31	5 30	5 29	5 29	5 28	—	5 26	5 26	5 24	5 25	5 27	—
Napoleoni	8.98 $\frac{1}{2}$	8.94	—	8.94	8.92	8.89	8.87	8.89	8.87	—	8.84	8.85 $\frac{1}{2}$	8.81 $\frac{1}{2}$	8.83	8.85	—
Lire Ingleske	11.28	11.25	—	11.24	11.21	11.18	11.17	11.20	11.18	—	11.15	11.19	11.15	11.14	11.14	—
Srebro prid (aggio)	111.—	110.65	—	110.35	110.—	109.50	109.50	109.65	109.85	—	109.75	109.75	109.50	109.50	109.65	—

Izdavatelj i odgovorni urednik A. Karabalić.

Tisk. Weis.